



Jan Størksen
Foredragsholder/rådgiver

Leger kan ikke *plages* nok

Det sitter liksom litt ned i der. I brystkassa. Akkurat som jeg ikke får puste skikkelig. Hoster og harker i kor, men det hjelper ingenting. I fjorten dager har jeg gått slik, men jeg skal i alle fall drøye en uke eller to til før jeg oppsøker en lege.

For jeg hørte på radioen her om dagen at altfor mange oppsøker legen uten at det er noe. Misbruk av min tid, sa doktoren med alvorlig røst. Så jeg drøy'ern. Det er jo for galt at de fleste som banker på dørene for de tilknappe 20 minutter, bare burde blitt hjemme. Det meste er jo ikke noe, eller går over av seg selv. Hvorfor skal en plage en stakkars lege?

Det var sikkert det legene på sykehuset også tenkte da jeg ble enkemann for snart 20 år siden. Klart det er en påkjenning å bli alene i ung alder, men tiden leger som kjent de fleste sår. Var det slik de tenkte? Siden den eneste omsorgsbagasje de sendte meg hjem med var et: «vi ringer deg».

«Vi snakkes», pleier vi ofte å si, og legger ikke noe mer i det enn en fin avrundning på en samtale. Det var sikkert noe slikt de mente folka på sykehuset også. «Ha det på badet din gamle sjokolade», ville jo vært direkte frekt. Vi ringer... Den syke var jo død, meg feilet det visst ingenting, så good bye. I likhet med at om du treffer drømmedama og alt hun spanderer er et » jeg ringer deg», gir ikke det løftet grunnlag for store forhåpninger. På sykehuset hadde de det sikkert travelt med å pleie de syke, siden det endte på samme vis. Taushet.

De syke trengte dem nok mer. De med beinbrudd, helt åpenbart vann i lungene,

eller en eksem det gror rimelig mengder flass på. Toppen av kransekaka må være sjeldne sykdommer. Der en i uker og år kan teste ulike behandlingsopplegg. Kanskje til og med finne kuren med stor K, og få inn en artikkel i tidsskriftet *Medicine man of the year*. Her er min erfaring at det er prima for oss pårørende så lenge sykdommen passer inn på en sengepost. Glir sykdommen mellom to etasjer, eller rettere sagt to fagmiljøer, er det plutselig langt verre. Da kan en regelrett bli sittende fast i heisen.

For noen år siden var familien i et såkalt fattig land. Ungene ble syke. Vi ringte via forsikringen vår, og aldri har jeg blitt så overraska noen gang. Her troppet legen opp (hjem til oss!) før vi rakk å rydde. Han slo seg ned på sengekanten hos ungene. Skulte ikke en eneste gang på klokka. Målte det han måle skulle og spurte foreldrene hva vi trodde... Hva vi trodde?! Det viste seg at vi til og med var enige om diagnosen. The winning team konkluderte med at litt ro, rikelig med væske og god omsorg ville gjøre kommende dager lysere. Han ville allikevel se innom igjen etter et par dager. Og han kom! Den viktigste medisinen vår venn ga, var ikke i tablettform. Det var roen løftet om en ny visitt ga. At han hørte på våre vurderinger. Det ga oss dager uten bekymring.

Når jeg forteller denne historien, tar det tre sekunder før noen føler seg kallet til å rakke ned på mannen. Han var sikkert bare en grisk fyr som utnyttet forsikringsordningen til det fulle. Vel, so what? Den norske legestand lever jo på en grønn tue i

forhold. Til tross for helse&omsorg på anbud og annen elendighet. Men tilbake til poenget. Vi går jo egentlig bare til lege for å få beskjed om det vi allerede vet. Kroppen har en merkelig evne til å fortelle oss det meste.

Min far fikk beskjed om at rygg- og beinplagene hans bare var noe muskulært. Han ble i seks måneder sendt til knaing og strekking etter alle kunstens regler. Til slutt, når smertene ikke holdt ut flere taxiturer til unyttig behandling, kjørte de ham i en MR-maskin. Da viste det seg at han hadde en måned igjen å leve. Ble han overrasket? Nei, han hadde visst det hele tiden, men det var ingen som spurte hva *han virkelig* trodde.

Uansett hvor godt vi kjenner oss selv, er det helse i bekreftelser. Vi blir urolige iblant. Selv når vi vet at beinet ikke er brukket, bare litt forslått. Det vi hovedsakelig kommer til lege for, er at noen skal bry seg om oss. Hjelp oss selv til å avlesse alle slags varianter av ryggsekker vi går og bærer på. Når jeg tenker etter, er det hva jeg trodde vi hadde leger for, og tid til?

I neste nummer:

- Foresatte i barne- og ungdomspsykiatrien
- Akuttmedisinsk teamtrening
- Oesophagusperforasjon
- Hypertriglyseridemi og pankreatitt
- Mentalisering
- Læringsnettverk